

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 30 август 2024 година

Соопштение за печатот

Позначајни движења во платниот биланс¹ во вториот квартал од 2024 година

Во вториот квартал од 2024 година, во тековните трансакции со нерезидентите е остварен дефицит од 111,7 милиони евра, како резултат на дефицитот во размената на стоки и кај салдото на примарниот доход. Кај финансиските трансакции со нерезидентите се остварени нето-приливи врз основа на директни инвестиции и заеми, а нето-одливи врз основа на валути и депозити, портфолио-инвестиции и трговски кредити.

Основни компоненти на платниот биланс на Република Северна Македонија (во милиони евра)

	тековна година			претходна година			квартална промена		годишна промена		збирна промена	
	Кв.1 2024	Кв.2 2024	Кв.1-Кв.2 2024	Кв.1 2023	Кв.2 2023	Кв.1-Кв.2 2023	милиони евра	%	милиони евра	%	милиони евра	%
Тековна сметка	-195.1	-111.7	-306.8	92.8	-124.9	-32.1	83.5	-42.8	13.3	-10.6	-274.7	...
Стоки	-816.9	-743.7	-1,560.6	-601.0	-592.6	-1,193.7	73.2	-9.0	-151.1	25.5	-366.9	30.7
Услуги	300.1	241.8	541.9	253.3	15.2	268.5	-58.4	-19.4	226.6	...	273.4	...
Примарен доход	-196.7	-194.4	-391.1	-185.1	-185.1	-370.1	2.3	-1.2	-9.3	5.1	-21.0	5.7
Секундарен доход	518.3	584.7	1,103.0	625.6	637.5	1,263.2	66.4	12.8	-52.8	-8.3	-160.1	-12.7
Капитална сметка	0.0	0.5	0.5	0.2	-0.5	-0.3	0.6		1.0		0.8	
Финансиска сметка	-176.2	-55.8	-232.0	92.3	-115.6	-23.3	120.4		59.8		-208.7	
Позначајни компоненти:			0.0			0.0	0.0		0.0			
Директни инвестиции	-251.6	-204.4	-456.1	-143.3	-122.4	-265.7	47.2		-82.0		-190.4	
Нето-стекување средства	224.1	33.0	257.2	215.9	133.1	349.0	-191.1		-100.1		-91.9	
Сопственички капитал	28.1	31.0	59.1	15.2	22.1	37.3	2.9		8.9		21.8	
Реинвестирање на добивка	4.8	2.6	7.4	5.5	3.2	8.7	-2.2		-0.5		-1.2	
Должнички инструменти	191.2	-0.6	190.6	195.2	107.9	303.1	-191.8		-108.5		-112.4	
Нето-создавање обврски	475.8	237.5	713.2	359.1	255.6	614.7	-238.3		-18.1		98.5	
Сопственички капитал	98.9	71.9	170.8	49.8	68.5	118.3	-27.0		3.3		52.4	
Реинвестирање на добивка	139.9	82.2	222.1	139.7	79.9	219.6	-57.7		2.4		2.5	
Должнички инструменти	237.0	83.4	320.4	169.6	107.2	276.8	-153.6		-23.8		43.6	
Портфолио-инвестиции	67.0	47.3	114.3	-438.5	20.0	-418.5	-19.8		27.3		532.8	
Валути и депозити	174.5	89.7	264.1	124.0	120.1	244.2	-84.8		-30.5		20.0	
Заеми	23.1	-47.7	-24.7	163.7	-174.0	-10.4	-70.8		126.3		-14.3	
Трговски кредити	102.9	44.0	146.9	115.3	-10.8	104.5	-58.9		54.8		42.5	
Девизни резерви	-291.9	15.4	-276.5	266.7	52.3	319.0	307.4		-36.8		-595.5	

Напомена: Во финансиската сметка знакот (-) означува нето-приливи од странство. Кај девизните резерви знакот (+) означува зголемување, додека знакот (-) означува намалување на девизните средства. Во податоците за девизните резерви се исклучени ценовните промени и курсните разлики.

Извор: НБРСМ.

Тековна сметка

Во вториот квартал од 2024 година, во тековните трансакции со нерезидентите е остварен дефицит кај стоковната размена (743,7 милиони евра) и кај примарниот доход (194,4 милиони евра), наспроти суфицитот кај салдото на секундарниот доход и размената на услуги (584,7 и 241,8 милиони евра, соодветно).

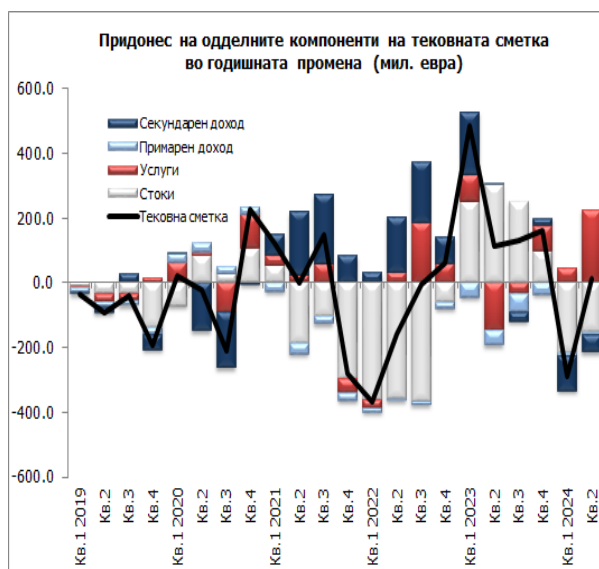
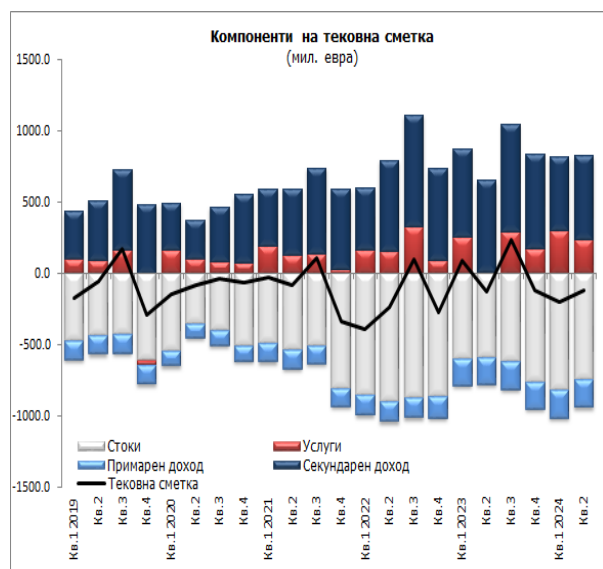
¹ Платниот биланс претставува статистички извештај којшто систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Северна Македонија со странство за определен временски период, односно ги сумира тековните, капиталните и финансиските трансакции помеѓу резидентите и нерезидентите.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

На квартална основа, дефицитот на тековната сметка бележи намалување за 83,5 милиони евра, како резултат на намалениот дефицит кај стоковната размена (за 73,2 милиона евра), подобрите остварувања кај секундарниот доход (за 66,4 милиони евра) и примарниот доход (за 2,3 милиони евра), при намален суфицит во размената на услуги за 58,4 милиони евра.

Во споредба со истиот квартал од минатата година, дефицитот на тековната сметка е намален за 13,3 милиони евра, како резултат на подобрите остварувања кај размената на услуги (за 226,6 милиони евра)², наспроти влошувањето кај стоковната размена (за 151,1 милион евра), подбилансот кај секундарниот доход (за 52,8 милиона евра) и во помала мерка кај подбилансот на примарниот доход (за 9,3 милиони евра).

Извор: НБРСМ.

Финансиска сметка

Кај финансиските трансакции со нерезидентите, во вториот квартал од 2024 година, се остварени нето-приливи од 55,8 милиони евра. Анализирани по категории, нето-приливи бележат директните инвестиции (204,4 милиони евра) и заемите (47,7 милиони евра), додека нето-одливи остварија валутите и депозитите (89,7 милиони евра), портфолио-инвестициите (47,3 милиони евра) и трговските кредити (44 милиони евра).

Во вториот квартал од 2024 година, кај директните инвестиции се остварени нето-приливи од 204,4 милиони евра, и тоа кај: меѓукомпанискиот долг (84 милиони евра), реинвестираната добивка (79,6 милиони евра) и сопственичкиот капитал (40,9 милиони евра). Во првото полугодие од 2024 година, врз основа на директни инвестиции се

² Поради повисоките исплати врз основа на услуги за јавни инфраструктурни проекти евидентирани во вториот квартал од 2023 година.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

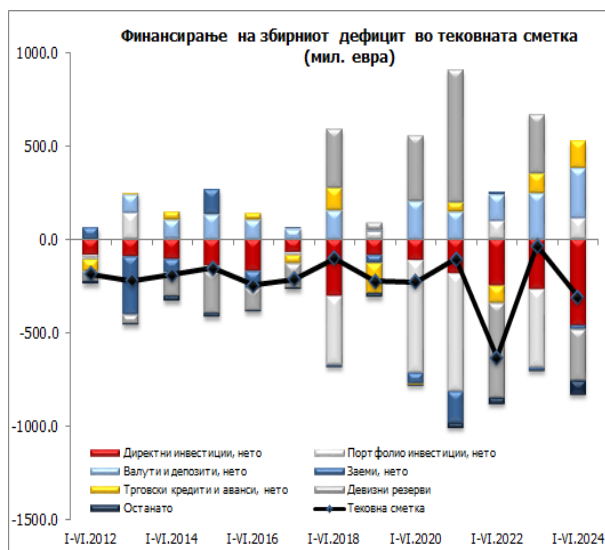
остварени нето-приливи во износ од 456,1 милион евра, што во споредба со истиот период од минатата година претставува зголемување за 190,4 милиони евра.

Обврските врз основа на директни инвестиции во вториот квартал од 2024 година³ бележат зголемување од 237,5 милион евра, како резултат на нето-растот на: меѓукомпанискиот долг (83,4 милиони евра), реинвестираната добивка (82,2 милиона евра) и сопственичкиот капитал (71,9 милион евра).

Средствата врз основа на директни инвестиции се зголемени за 33 милиони евра, при зголемени побарувања врз основа на сопственичкиот капитал (31 милион евра) и реинвестираната добивка (2,6 милиони евра), во услови на намалување на меѓукомпанискиот долг (0,6 милиони евра).

Во вториот квартал од годината, нето-обврските врз основа на портфолио-инвестиции се намалени за 47,3 милиони евра, како резултат на реоткупот на домашните еврообврзници од страна на резиденти и отплатата на камата врз основа на претходно издадени еврообврзници, како и поради зголемените побарувања од вложувањата на резидентите во странски хартии од вредност.

Нето-обврските врз основа на заеми се зголемени за 47,7 милиони евра и главно произлегуваат од нето-приливите кај останатите сектори⁴ (29,6 милиони евра), централната банка⁵ (26,3 милиони евра) и секторот „држава“ (за 6,5 милиони евра), наспроти нето-одливите кај секторот „останати депозитни институции“ (14,7 милиони евра).

Извор: НБРСМ.

³ Се прикажуваат директните инвестиции во зависност од тоа дали финансиските трансакции создаваат обврска кон или побарување (средства) од странство.

⁴ Останатите сектори опфаќаат: останати финансиски институции, нефинансиски претпријатија, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

⁵ Активности на Народната банка за управување со девизните резерви.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Во првата половина од годината, нето-приливите од директни инвестиции (456,1 милион евра) и од заеми (24,7 милион евра), како и девизните резерви овозможува финансирање на дефицитот на тековната сметка и на нето-одливите остварени кај останатите компоненти на финансиската сметка.

Ревизии на податоците

Податоците за платниот биланс во ова соопштение содржат редовна ревизија на податоците за периодот јануари – март 2024 година заради подобрување на нивниот квалитет. Притоа, ревизијата на податоците придонесе за зголемување на дефицитот во тековната сметка за 10,1 милион евра, главно како резултат на ревизијата во стоковната размена (зголемен дефицит за 5 милиони евра), подбилансот на примарниот доход (зголемен дефицит за 3,5 милиони евра) и во размената на услуги (намален суфицит за 1,8 милиони евра).

Кај финансиската сметка ревизијата доведе до поголеми нето-обврски за 20,8 милиони евра, главно како резултат на зголемување на приливите кај директните инвестиции (за 15,7 милиони евра) и кај портфолио-инвестициите (за 9,1 милион евра), при намалени нето-обврски кај трговските кредити (за 4,6 милиони евра).

Поради ревизијата на податоците дојде до намалување на грешките и пропустите за периодот јануари – март 2024 година за 10,7 милиони евра.

Придружни информации

Временски серии податоци: годишни, квартални и месечни податоци за платниот биланс
http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspix

Методолошки појаснувања: http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspix

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://www.nbrm.mk/kalendar_na_objavuvanje_na_podatoci.nspix

Квартален платен биланс: 29 ноември 2024 (референтен период, заклучно со септември 2024 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 103 (или 110/108).